

Eiropas Reģionu komitejas atzinums “Ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšana līdz 2030. gadam”

(2021/C 440/07)

Ziņotājs:	Ricardo RIO (PT/PPE), Bragas municipālās izpildpadomes priekšsēdētājs
Atsauces dokuments:	ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšana – visaptveroša pieeja 2021. gada ilgtspējīgas izaugsmes stratēģija

IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

EIROPAS REĢIONU KOMITEJA

1. uzskata, ka visām 194 valstīm, kas ir pieņēmušas Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības programmu, ir svarīgi sasniegt ilgtspējīgas attīstības mērķus (IAM), un ir pārliecināta, ka pašreizējā pandēmija un ar sabiedrības veselību saistītās, ekonomiskās, sociālās, vidiskās un ar kultūru saistītās sekas, ko pandēmija varētu radīt, dod jaunu impulsu šā mērķa sasniegšanai; tādēļ mudina Eiropas valstu vadītājus iekšpolitikas un ārpolitikas programmās izvirzīt vērienīgus un nelokāmus mērķus un skaidri paziņot, ka ANO Ilgtspējīgas attīstības rīcības desmitgades kontekstā Eiropas Savienībai visos pārvaldības līmeņos ir jāklūst par piemēra cienīgu galveno uzvarētāju IAM sasniegšanas ziņā;
2. uzskata, ka šim atzinumam ir jānudina Eiropas Komisija nostiprināt IAM kā neatņemamu Eiropas pamatvērtību un identitātes sastāvdaļu, tādējādi piešķirot tiem pienācīgu nozīmi savā visaptverošajā vēstījumā un prioritātēs;
3. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas politisko līderību, kas izpaužas, Eiropas zaļajā kursā apņemoties īstenot IAM un Eiropas pusgadā koncentrēties uz IAM sasniegšanu, kā arī Komisijas pieeju popularizēt vērienīgu programmu nolūkā izveidot ilgtspējīgāku, konkurētspējīgāku un saskaņotāku Eiropu, kura ir atvērta pasaulei un gatava risināt 21. gadsimta izvirzītos uzdevumus; šī programma nostiprināta ar *Next Generation EU* papildu līdzekļiem, lai panāktu zaļāku, digitālāku un noturīgāku Eiropu;
4. tomēr joprojām atbalsta prasību, ko izvirzījusi Padome, Eiropas Parlaments, RK un agrākā ES daudzpusējā ieinteresēto personu platforma ilgtspējīgas attīstības jautājumos un kas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanai liek izstrādāt visaptverošu stratēģiju, kura aizstātu stratēģiju “Eiropa 2020” un konkretizētu kopīgo redzējumu par ilgtspējīgas attīstības modeli, ko vēlamies popularizēt Eiropas Savienībā un ārpus tās, un nodrošinātu visām vietējām un reģionālajām pašvaldībām kopējus mērķus un vienotu izpratni par tiem;
5. norāda, ka ES tirdzniecības politikas pārskatīšana tiek veikta, lai veicinātu ilgtspēju saskaņā ar ES apņemšanos sasniegt ANO izvirzītos ilgtspējīgas attīstības mērķus; tikai ar ilgtspējīgu tirdzniecības modeli, kas atbilst Eiropas Savienības pamatvērtībām, var sekmēt centienus nodrošināt visu cilvēku labbūtību un labklājību gan Eiropas Savienībā, gan citās pasaules daļās;
6. turklāt pauž nožēlu par to, ka IAM, ieņemot zemāku vietu ES politiskajā kārtībā, pakāpeniski ir zaudējuši savu nozīmi ES vēstījumā, tādēļ ir apdraudēta iespēja šos mērķus īstenot līdz 2030. gadam;
7. uzskata, ka informācija un savstarpēja mācīšanās saistībā ar IAM ir izšķirošs elements, kas veicinās visu iesaistīto dalībnieku informētību un apņemšanos, tādēļ ir vajadzīga ciešāka saskaņotība starp ES ekonomisko, sociālo un ekoloģisko jautājumu pārvaldības sistēmām, kā Eiropas pusgads, Eiropas zaļais kurss, un Eiropas sociālo tiesību pilāra īstenošanu, kā arī ilgtspējības attīstības mērķu sasniegšanu;
8. norāda, ka uzskaitīto iniciatīvu un IAM saikne dažkārt šķiet ļoti niecīga. Šajā ziņā RK uzsver, ka Komisijai būtu jāiesaista visi attiecīgie Komisijas dienesti un jānovērš “izolētas” iniciatīvas;

9. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas dienestu darba dokumentu par IAM sasniegšanu līdz 2030. gadam un uzskata, ka tas ir noderīgs ziņojums par īstenošanu, tomēr pauž nožēlu, ka tajā ir tikai uzskaitītas iniciatīvas, kas saistītas ar IAM;
10. piemēram, atjauninātajā Jaunajā industriālajā stratēģijā ⁽¹⁾, ar kuru iepazīstināja 2021. gada maijā, IAM nav minēti, tāpēc to nevar uzskatīt par daļu no plašākiem, intensīvākiem politikas saskaņošanas un ilgtspējīgas attīstības centieniem. Tāpēc šā Komisijas dienestu darba dokumenta lietderība IAM īstenošanā nav pietiekama;
11. atzinīgi vērtē 2021. gada 29. aprīļa paziņojumā par labāku regulējumu ⁽²⁾ pausto apņemšanos integrēt IAM visās politikas jomās, kā arī apzināt ar katru priekšlikumu saistītos IAM un izpētīt, kā iniciatīva sekmēs to sasniegšanu, un tādējādi ņemt vērā RK agrāko prasību ⁽³⁾. Turklāt RK uzskata, ka pārredzami un plaši *ex-ante* ietekmes novērtējumi ir īpaši svarīgi priekšlikumu ilgtspējas aspekta pārbaudei;
12. atzinīgi vērtē to, ka darba dokumentā ir piešķirta nozīme ieinteresēto personu līdzdalībai un Eiropas Reģionu komitejas un vietējo un reģionālo pašvaldību lomas un darbības atzīšanai; uzsver, ka būtiska nozīme ir arī valsts, Eiropas un starptautiskajā līmenī pastāvošajām reģionu un pilsētu apvienībām;
13. norāda, ka iepriekš izziņotie instrumenti plašākai informācijas apmaiņai un dialogam, kas norisinās, izmantojot Eiropas Komisijas rīkotas konferences un periodiskus pasākumus, vēl nav izmantoti praksē, un aicina Eiropas Komisiju, Padomi, Eiropas Parlamentu un Eiropas Reģionu komiteju ciešāk sadarboties saistībā ar IAM īstenošanu ES līmenī;
14. uzsver, ka Covid-19 pandēmija ir pierādījusi ilgtspējīgas attīstības nozīmi un ka IAM var palīdzēt izveidot saskaņotu, holistisku redzējumu *NextGenerationEU* kontekstā un it īpaši saistībā ar nacionālo atveseļošanas un noturības plānu izstrādi Atveseļošanas un noturības mehānisma (ANM) ietvaros;
15. uzskata, ka vietējo un reģionālo pašvaldību neiesaistīšana dažās dalībvalstīs un lietderīgas apspriešanās procesa trūkums, kas vērojams nacionālo atveseļošanas un noturības plānu izstrādes procesā saistībā ar prioritāšu un plānotās rīcības noteikšanu, tādās dalībvalstīs apdraud plānu sekmīgu īstenošanu, jo tālejošu ekonomisko, sociālo un vidisko pārmaiņu reģionālā perspektīva tiek atspoguļota tikai daļēji. Ir skaidrs, ka, lai panāktu labāku un taisnīgāku attīstību, ir steidzami jāatbalsta IAM lokalizācija;
16. uzsver, ka ir iespējamās divas būtiskas alternatīvas pieejas: saskaņotāka IAM un galveno Eiropas Savienības politikas jomu koordinācija un jauna ierosme IAM īstenošanai vietējā un reģionālajā līmenī. Tas jādara, paredzot skaidrus stimulus visām ieinteresētajām personām. Šajā sakarā ciešāka mijiedarbība starp ES iestādēm un vietējo un reģionālo līmeni nāktu par labu visām pusēm;

IAM pārvaldība un Eiropas iestādes

17. atzinīgi vērtē to, ka pašreizējā Eiropas Komisija ir apliecinājusi stingru politisku apņemšanos sasniegt IAM. Tomēr tā būtu jāpapildina ar konkrētiem iekšējās pārvaldības mehānismiem Eiropas Komisijā, piemēram, regulārām priekšsēdētājas kabineta un citu komisāru kabinetu koordinācijas sanāksmēm par IAM integrēšanas koncepciju;
18. atzīst, ka ES daudzpusēja ieinteresēto personu platforma IAM jomā bija veiksmīgs paņēmieni pilsoniskās sabiedrības un vietējo un reģionālo pašvaldību iesaistīšanai ES līmeņa lēmumu pieņemšanā par IAM; platformas ieteikumi par ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu Eiropas Savienībā būtu jāizmanto turpmākai rīcībai ⁽⁴⁾;
19. atzīst, ka Eiropas Klimata pakts ir iespēja mudināt uz rīcību vairāk cilvēku, tomēr tajā galvenā uzmanība ir pievērsta zaļo jomu tematiem un tā nolūks ir mudināt ieinteresētās personas rīkoties, savukārt platforma aptvēra visus IAM un bija struktūra, ko izmantot dialoga rosināšanai, lai atbalstītu un konsultētu Eiropas Komisiju par mērķu savlaicīgu īstenošanu;

⁽¹⁾ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "2020. gada Jaunās industriālās stratēģijas atjaunināšana: veidojot spēcīgāku vienoto tirgu Eiropas atveseļošanai", 2021. gada 5. maijā, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52021DC0350&from=LV>.

⁽²⁾ https://ec.europa.eu/info/files/better-regulation-joining-forces-make-better-laws_en

⁽³⁾ Eiropas Reģionu komitejas atzinums "Ilgtspējīgas attīstības mērķi (IAM): pamats ES ilgtermiņa stratēģijai ilgtspējīgas Eiropas veidošanai līdz 2030. gadam", 42. punkts, ziņotājs – *Arnoldas Abramavičius*.
<https://webapi2016.cor.europa.eu/v1/documents/cor-2019-00239-00-00-ac-tra-lv.docx/content>.

⁽⁴⁾ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/sdg_multi-stakeholder_platform_input_to_reflection_paper_sustainable_europe2.pdf

20. iesaka izmantot ziņojumu, kas iesniegts iepriekšējās platformas pilnvaru termiņa beigās, lai sagatavotu turpmākus strukturētos dialogus. Turklāt Komiteja atbalsta to, ka arī gaidāmajos strukturētajos dialogos būtu jānodrošina iespējami labāka IAM sasniegšanā ieinteresēto personu pārstāvība, proti, no pilsoniskās sabiedrības organizācijām, privātā sektora, arodbiedrībām, akadēmiskajām aprindām, reģionālās un vietējās pašpārvaldes iestādēm, kā arī minoritāšu un mazāk aizsargātām grupām, kuras pārstāv četras ilgtspējīgas attīstības dimensijas (ekonomikas, vides, sociālā un pārvaldības dimensija) un kuras ir apliecinājušas savus sasniegumus un pieredzi, strādājot pie IAM sasniegšanas ES līmenī. Ieinteresētajām personām savukārt būtu jāatskaitās "savai bāzei", jāvāc informācija un jāziņo par rezultātiem;

21. norāda, cik svarīgi ir iekļaut dzimumu līdztiesības un visiem vienlīdzīgu iespēju aspektu ES politikas jomās un programmās, ar kurām īsteno IAM, kā uzsvērts nesējā Eiropas Revīzijas palātas ziņojumā par dzimumu līdztiesības aspekta integrēšanu ES budžetā⁽⁵⁾;

22. tādēļ aicina Eiropas Komisiju atjaunot IAM platformu vai izveidot citu dialoga platformu ar stingriem un strukturētiem pēckontroles mehānismiem, lai paplašinātu visu dažādo valsts un privāto iestāžu ieinteresēto personu speciālās zināšanas par 2030. gada programmu un konsultētu Eiropas Komisiju;

23. atkārtο dažādu nozaru un it īpaši Eiropas Reģionu komitejas – aktīvas subsidiaritātes virzītājspēka – aicinājumus, ka ES konkrētā darbība vairāk jāpamato ar paraugprakses apmaiņu, ietekmes novērtējumiem un labāku sasaisti ar tā dēvēto četrkāršo spirāli (zinātņi, politiku, rūpniecību un sabiedrību). Lielāku ietekmi var gūt, integrējot zināšanas un pieredzi dažādās disciplīnās, politikas jomās un visos IAM. Lielisks piemērs, kuru popularizēt un pilnveidot citos ģenerāldirektorātos un citās politikas jomās, ir EK iniciatīva *Intelligent Cities Challenge* un tāpat arī IAM paredzētā pārdomātas specializācijas stratēģijas (S3) platforma, ko Eiropas reģioni varētu izmantot plašāk;

24. uzskata: lai izvērtētu 2030. gada programmas īstenošanā sasniegto visā Eiropas Savienībā un, ja iespējams, tā ietekmi starptautiskā mērogā, Eiropas Komisijai būtu jāizvēlas daži rādītāji, kas atspoguļo vietējā un reģionālā līmeņa sociālos, ekonomiskos un vides datus un ko var ietekmēt vietējais un reģionālais līmenis; šajā saistībā būtu jāņem vērā darbs, kas ar šādu mērķi jau paveikts dažās valstīs;

25. uzstāj, ka uzraudzībai un datiem ir jābūt galvenajiem saziņas rīkiem, ko vietējā un reģionālajā līmenī izmantot sadarbībai ar iedzīvotājiem un pilsonisko sabiedrību. RK un vietējās un reģionālās pašvaldības ir apņēmušās "lokalizēt" IAM un ir svarīgas datu vākšanas struktūras. RK, piemēram, strādā kopā ar ESAO un periodiski vāc datus par vietējā un reģionālā līmeņa devumu IAM sasniegšanā, un uzskata, ka tas ir lielisks piemērs partnerībai, kuras pamatā ir uz pierādījumiem balstīta pētniecība;

26. aicina Eiropas Komisiju palielināt *Eurostat* sagatavotā IAM uzraudzības ziņojuma noteiktību, šim nolūkam izmantojot tikai skaitļos izsakāmus un nebirokrātiski nosakāmus ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanas līmeņus. Komisijai saistībā ar Eiropas pusgadu šādi ziņojumi būtu jāizmanto vairāk un jāpapildina ar vietējo un reģionālo pašvaldību datiem un paraugpraksi, jo pašlaik uzraudzības procesā nav iekļauti NUTS-2 līmeņa dati;

IAM loma Eiropas pusgadā saistībā ar ilgtspējīgu atveseļošanu

27. atzinīgi vērtē lielo darbu, ko Eiropas Komisija veikusi, lai ilgtspējīgas attīstības mērķus integrētu 2020. gada Eiropas pusgada ciklā. IAM pakāpeniska iekļaušana gada ilgtspējīgas izaugsmes stratēģijā (ASGS), ziņojumos par katru valsti un valstu reformu programmās ir apliecinājusi, ka ES ir faktiski apņēmusies mainīt paradigmu ilgtspējīgas attīstības virzienā;

28. atbalsta Eiropas zaļo kursu un prasa sinerģiskāk izprast ilgtspējīgas attīstības mērķus cīņā pret klimata pārmaiņām, un šajā ziņā uzsver IAM un it īpaši 13. IAM praktisko nozīmi, kā arī iespēju strādāt, lai panāktu kompromisus un politikas saskaņotību ar IAM satvaru;

29. uzskata, ka labāk jāaskaņo visu finansēšanas programmu prioritātes, lai nodrošinātu IAM vispārēju integrāciju. Piemēram, iniciatīva "100 klimatneitrālas pilsētas līdz 2030. gadam" ir pavērsiens, kas paātrinās IAM sasniegšanu. Arī ieguldījumiem sociālo problēmu risināšanā ir labvēlīga ietekme uz klimatu;

⁽⁵⁾ <https://bit.ly/3fjXlaF>

30. tādēļ mudina Eiropas Komisiju pārskatītājā Eiropas pusgadā skaidri iekļaut IAM, nodrošinot vietējiem apstākļiem atbilstīgu ilgtspējīgu atveseļošanu, un tādējādi panākt vietējo un reģionālo pašvaldību pilnīgu iesaisti un papildināt dalībvalstīs veicamās reformas un ieguldījumus, kuriem jāatbilst ilgtspējīgas attīstības mērķiem un jārada Eiropas pievienotā vērtība;

31. šajā sakarā atkārtoti norāda, ka Eiropas Komisijai Eiropas pusgada kontekstā ir jādefinē strukturālo reformu jēdziens. Šāda definīcija ir vajadzīga, lai nodrošinātu, ka reformas veic tikai tajās politikas jomās, kuras ir svarīgas ES Līguma mērķu un visaptverošu Eiropas Savienības politikas stratēģiju, tostarp IAM, īstenošanai, un kuras saskaņā ar subsidiaritātes principu tieši attiecas uz ES kompetences jomām ⁽⁶⁾.

32. aicina Komisiju uzskatīt, ka ieguldījums IAM sasniegšanā ir kopīgs transversāls mērķis visās ES finansēšanas programmās neatkarīgi no tā, vai to pārvaldība ir tieša vai netieša;

33. tādēļ uzskata, ka pašreiz vēl jo lielāka nozīme ir ieteikumiem uzlabot Eiropas pusgada pārskatbūvību, šajā procesā steidzami iesaistot reģionus, pilsētas, lauku pašvaldības un ieinteresētās personas un padarot pārvaldību demokrātiskāku un pārredzamāku. RK norāda, ka arī Komisijas dienestu darba dokuments par ANO IAM sasniegšanu ir vērsts šajā virzienā un tajā ir atkārtoti apstiprināts, ka ieinteresētās personas ir jāiesaista IAM sasniegšanā;

34. atkārtoti pauž aicinājumu pieņemt Eiropas rīcības kodeksu, lai Eiropas pusgadā iesaistītu vietējās un reģionālās pašvaldības un to pārstāvības apvienības, un norāda, ka Eiropas Komisijas uzdevums ir rādīt priekšzīmi un ar ieinteresētajām personām veidot lietišķu dialogu par Eiropas pusgadu, it īpaši, lai aizpildītu plaisu, kas radās, neatjaunojot augsta līmeņa daudzpusējas ieinteresēto personu platformu IAM jomā;

35. lai sāktu virzīties uz šo mērķi, ierosina rīkot ieinteresēto personu konferenci par Eiropas pusgadu, piesaistot abas konsultatīvās komitejas un/vai apspriežoties ar šīm komitejām pirms nākamās gada ilgtspējīgas izaugsmes stratēģijas publicēšanas;

36. uzsver, ka divējādās pārkārtošanās popularizēšana un Eiropas sociālo tiesību pīlāra un ar to saistītā rīcības plāna integrēšana nacionālajos atveseļošanas un noturības plānos nav pietiekama, lai saskaņoti un konsekventi iekļautu IAM un nodrošinātu skaidru virzību uz starposma mērķu un pamatmērķu sasniegšanu. Pašreizējā krīze ir pierādījusi, ka ES perspektīva attiecībā uz IAM ir jāpaplašina, iekļaujot un sasaistot arī citas politikas jomas, piemēram, bioloģiskās daudzveidības un veselības politiku, lai novērstu turpmākās krīzes;

37. tā kā Eiropai ir jāpieņem svarīgi lēmumi, aicina Eiropas Komisiju nākamo 2022. gada ilgtspējīgas izaugsmes stratēģiju izmantot, lai Eiropas pusgadā oficiāli integrētu IAM, labāk sasaistītu IAM ar ANM un skaidri apstiprinātu IAM kā ES iespēju veidot ilgtspējīgu atveseļošanu;

38. uzskata, ka Eiropas pusgadā integrējot IAM, ir iespējams saglabāt to kā satvaru ES dalībvalstu ekonomikas politikas koordinēšanai un ka IAM pēc iespējas ātri būtu jāiekļauj Eiropas pusgadā;

39. mudina Eiropas Komisiju šādu integrāciju sākt nacionālo atveseļošanas un noturības plānu novērtēšanā, dalībvalstu iesniegtajos nacionālajos atveseļošanas un noturības plānos atspoguļojot IAM; uzsver, ka šāda apzināšana būtu jāveic Eiropas Komisijas departamentiem, lai noteiktu, kā šie plāni veicina IAM sasniegšanu. Tas sniegtu lietderīgu pārskatu par to, cik visaptveroši ir šie plāni, taču neradītu papildu administratīvo slogu saistībā ar ziņošanu;

40. aicina Komisiju apsvērt iespēju izveidot vienkāršu un nebirokrātisku vidiskā snieguma rezultātu pārskatu, kas papildinātu Eiropas pusgadā izmantoto sociālo rezultātu pārskatu un sagatavotu ilgtspējīgas attīstības mērķu oficiālu integrāciju nākamajā Eiropas pusgada ciklā.

41. aicina Komisiju nākt klajā ar priekšlikumiem par to, kā korporatīvās atbildības prasības labāk saskaņot ar Ilgtspējīgas attīstības programmas īstenošanu. Šajā saistībā varētu apsvērt iespēju ieviest Eiropas lielajiem uzņēmumiem paredzētu, vienkāršu un nebirokrātisku korporatīvās atbildības pasi, kurā noteiktas prasības saistībā ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem, proti, attiecībā uz darba attiecībām, dzimumu līdztiesību, piegādes ķēžu pārvaldību, nodokļiem un finanšu pārredzamību;

⁽⁶⁾ Sk. RK atzinumu 3764/2018 par tematu "Reformu atbalsta programma", <https://webapi2016.cor.europa.eu/v1/documents/COR-2018-03764-00-00-AC-TRA-LV.docx/content>.

42. uzskata, ka Komisijas priekšlikumam, ar ko pārstrādās Stabilitātes un izaugsmes paktu un ar ko tā paredzējusi nākt klajā 2021. gada pēdējā ceturksnī, ir jābrūgē ceļš uz ilgtspējas principiem atbilstošu ES budžeta un makroekonomikas uzraudzības mehānismu reformu, lai nodrošinātu pietiekami daudz augstvērtīgu publisko ieguldījumu ilgtspējīgā Eiropas Savienības pārveidē. Šajā sakarā būtu jāiekļauj priekšlikumi, ka budžeta politikas satvarā ir jāintegrē vienkārši un nebirokrātiski rādītāji, kas virzību uz ilgtspējīgas attīstības mērķiem atspoguļo labāk nekā IKP;

Vietējais un reģionālais ieguldījums IAM sasniegšanā

43. norāda uz ESAO aplēsēm, ka 65 % no 169 mērkrādītājiem, kas izklāstīti 17 ilgtspējīgas attīstības mērķos, nav iespējams sasniegt, ja neiesaista vietējās un reģionālās pašvaldības un ar tām nesaskaņo darbības (⁽⁷⁾);

44. norāda, ka vietējās un reģionālās pašvaldības 2018. gadā Eiropas Savienībā nodrošināja vidēji 53 % no kopējā publisko ieguldījumu apjoma (⁽⁸⁾). Vairākums šo ieguldījumu attiecas uz infrastruktūru, kas paredzēta tiem pamatpakalpojumiem, par kuriem galvenokārt atbild pilsētas un/vai reģioni un kuri dažkārt attiecas uz konkrētiem ilgtspējīgas attīstības mērķiem, piemēram, izglītība, veselības aprūpe, sociālā infrastruktūra, dzeramais ūdens, sanitārija, cieto atkritumu apsaimniekošana, enerģētika, transports un mājokļi. RK norāda arī, ka viens IAM – vienpadsmitais – pilnībā ir veltīts pilsētām un vietējām kopienām;

45. uzskata, ka vietējās un reģionālās pašvaldības ir galvenokārt tās, kas var aktivizēt vietējo, reģionālo un attiecīgi valsts politiku tādās svarīgās ar IAM saistītās jomās kā vide, sabiedriskie pakalpojumi, izglītība, veselības aprūpe, ekonomiskā un teritoriālā attīstība, un tās sekmē daudzu citu mērķu sasniegšanu, piemēram, tādās jomās kā dzimumu līdztiesība, ilgtspējīgs patēriņš, nodarbinātība, inovācija, iekļaujoša sabiedrība, laba pārvaldība un partnerības. Tādēļ ir svarīgi stiprināt pašreizējo vienprātību, lai ES politikas satvarā palielinātu teritoriālās prioritātes. Daudzi tīkli ir izveidojuši darba grupas, kuru locekļi apmainās ar informāciju un pieredzi par IAM īstenošanu savas valsts ietvaros un dažos gadījumos ar kolēģiem partnervalstīs un aizstāv savus mērķus Eiropas Komisijas priekšā, kā arī starptautiskos forumos. Komiteja uzskata arī, ka ir svarīgi ES līmenī īstenot pilnvaras, kas vietējām un reģionālajām pašvaldībām piešķirtas attiecīgajās valstīs, jo tas sekmētu ar IAM saistītās publiskās politikas īstenošanu visos līmeņos;

46. atzinīgi vērtē provizoriskos rezultātus, kas izriet no ESAO un RK kopīgās aptaujas par IAM un atveseļošanu (⁽⁹⁾) un kas liecina, ka, neraugoties uz pandēmiju, vietējās un reģionālās pašvaldības joprojām ir apņēmības pilnas īstenot IAM, un 60 % vietējā un reģionālā līmeņa respondentu ir pauduši pārliecību, ka ilgtspējīgas attīstības mērķi var palīdzēt atveseļošanas jomā piemērot visaptverošāku pieeju, bet 43 % respondentu apgalvo, ka to rīcībā ir īpaša pārvaldības struktūra to īstenošanai.

47. atzinīgi vērtē darbu, ko Eiropas un starptautiskās apvienības un organizācijas veic, lai, izmantojot decentralizētu sadarbību, atbalstītu IAM lokalizāciju Eiropas un starptautiskā mērogā, un prasa ieguldīt vairāk darba šādu partnerību veicināšanā (⁽¹⁰⁾);

48. mudina tālāk izvērst ANO iniciatīvu "IAM lokalizēšana", lai paātrinātu un paplašinātu centienus līdz 2030. gadam sasniegt IAM. Komiteja aņņemas sadarboties ar ANO un Eiropas Komisiju, lai arvien vairāk pilsētu un reģionu iesaistītu SDG lokalizēšanā un veicinātu tādu brīvprātīgu vietēju/reģionālu/pašvaldību pārskatu izstrādāšanu, kurus vēlāk var izmantot valsts līmeņa brīvprātīgu pārskatu izstrādāšanā;

49. uzsver, ka IAM sasniegšanas progress ir jāmēra vietējā līmenī. Eiropas Savienībai būtu jāpalīdz pilsētām un reģioniem atbilstīgi to situācijai uzraudzīt savu progresu virzībā uz IAM sasniegšanu (⁽¹¹⁾);

(⁽⁷⁾) ESAO citē ANO Ilgtspējīgas attīstības risinājumu tīkla dokumentu *A Territorial Approach to the Sustainable Development Goals: A role for Cities and Regions to leave no-one behind* (2017), ESAO.

(⁽⁸⁾) *Key Data on Local and Regional Governments in the EU*, 2019, ESAO.

(⁽⁹⁾) RK un ESAO kopīgā aptauja "Ilgtspējīgas attīstības mērķi kā satvars pilsētu un reģionu atveseļošanai no Covid-19". Aptauja norisinājās no 2021. gada 10. maija līdz 18. jūnijam.

(⁽¹⁰⁾) Tikai daži piemēri: ESAO un tās izmēģinājuma projekts par teritoriālo pieeju IAM; Eiropas Pašvaldību un reģionu padome (CEMR) un darbs, ko tā veic, lai palīdzētu nacionālajām reģionu un pilsētu apvienībām izstrādāt brīvprātīgos pašvaldību pārskatus par visu valsti; Eiropas Reģionu asamblejas (AER) darbs, ko tā veic saistībā ar IAM īstenošanu vietējā un reģionālajā līmenī; *Regions4* un tās kopienas darbība IAM praktiskās īstenošanas jomā; *EUROCITIES* tīkla un tā darba grupa IAM jomā; *PLATFORMA* un *UCLG*, kā arī to rīkotā instruktoru apmācība par IAM; programma *EU URBACT* IAM jomā; Pilsētu mēru fonds ilgtspējas veicināšanai; *ICLE* – vadošais tīkls, kurā pilsētas no visas pasaules apvienojušās ilgtspējas programmu īstenošanai.

(⁽¹¹⁾) Piemēram, kā tas pašreiz notiek Portugālē, kur Portugāles Katoļu universitāte īsteno *CESOP Local* projektus un Lisabonas Universitāte – *ODS Local*.

50. prasa Kopīgajam pētniecības centram turpināt darbu, ko tas veic, lai rokasgrāmatu veidā izstrādātu brīvprātīgus vietējos pārskatus, un to sasaistīt ar pārdomātas specializācijas mehānismiem, lai pilsētām un vietējām pašvaldībām palīdzētu izmantot kohēzijas un citus finanšu instrumentus. Turklāt Eiropas Komisijai būtu jāizstrādā pilsētām un reģioniem paredzētas iniciatīvas IAM lokalizēšanai vietējā un reģionālajā līmenī. RK uzdevums būtu koordinēt šo apjomīgo procesu;
51. norāda, ka ir arī jāstiprina IAM īstenošanas spēju veidošana vietējā līmenī. RK uzskata, ka būtiski ir kopīgi izstrādāt stratēģiskus pārvaldības modeļus un īpašus ilgtspējīgas attīstības pārvaldības instrumentus un piedāvāt apmācības kursus lēmumu pieņēmējiem, vietējo pašvaldību darbiniekiem un vietējām ieinteresētajām personām. ES varētu atbalstīt Eiropas kopīgas attīstības tīklus un šādas apmācības iespējas. RK arī uzskata, ka pētniecībai – zinātniskai, tehnoloģiskai un humanitārai pētniecībai – ir būtiska nozīme IAM sasniegšanā, un tādēļ būtu jāpieskir pienācīgs finansējums zināšanu un inovācijas radišanas centriem;
52. norāda, ka ir jāpaātrina visu IAM īstenošanā iesaistīto nozaru un līmeņu sadarbības kultūras ieviešana;
53. tādēļ prasa Eiropas Komisijai, lai tā rada tiešus stimulus vietējām un reģionālajām pašvaldībām sadarboties ar privāto sektoru un pilsonisko sabiedrību nolūkā atbalstīt IAM;
54. uzsver: lai uz vietas saplānotu un īstenotu IAM, būtiska nozīme ir reģioniem, jo saskaņā ar 17. IAM minēto sadarbību tie ir valsts un vietējā līmeņa struktūru būtiski partneri. Reģionu sniegtais finansiālais un tehniskais atbalsts ir svarīgs, lai palīdzētu paaugstināt vietējā līmeņa spējas lokalizēt ilgtspējīgas attīstības mērķus un nodrošināt ilgtspējīgu lauku un piepilsētu teritoriju sadarbību ar pilsētām ilgtspējīgā veidā;
55. stingri atbalsta vietējās un reģionālās paraugprakses apmaiņu un uzskata, ka ir svarīgi popularizēt IAM programmu, piemēram, izmantojot nesen izveidoto *Urbact* tīkla izmēģinājuma projektu pilsētām, kurās lokalizē IAM. Tomēr Eiropas Savienībai ir jāizveido jauna programma ES un pārējo pasaules pilsētu un reģionu paraugprakses apmaiņai, lai apzinātu paraugpraksi pasaulē un veicinātu divpusējos nolīgumus;
56. norāda, ka tā ir apņēmusies apvienot spēkus ar citām Eiropas iestādēm un rīkot projekta “Zinātne reģionos” pasākumus un rīcības projektus IAM jomā, lai veiktu izmēģinājumus, izstrādātu prototipus un paplašinātu darbību, tostarp balstoties uz pieredzi reģionos, kuru politika ir virzīta uz IAM, un pēc tam veicinot to atkārtojamību un mērogojamību;
57. prasa Eiropas Savienībai izveidot stimulus, lai veicinātu sabiedrības un vietējo organizāciju līdzdalības pasākumus IAM īstenošanai. Šiem stimuliem vajadzētu uzlabot 2030. gada programmas izplatīšanu un, izmantojot daudzlīmeņu un daudzu ieinteresēto personu partnerības, popularizēt IAM plašākā sabiedrībā gan Eiropā, gan ārpus tās;
58. atkārtoti uzsver savu apņemšanos paplašināt sadarbību ar ESAO, *EUROCITIES*, *AER*, *CEMR-PLATFORMA* un *Regions4*, lai paātrinātu IAM lokalizāciju un aizstāvētu IAM kā ES galveno pamatvērtību; apņemas izveidot vēl citas partnerības, lai turpinātu atbalstīt IAM lokalizāciju gan Eiropā, gan ārpus tās;
59. atgādina par savu atzinumu “Ilgtermiņa attīstības mērķi (IAM): pamats ES ilgtermiņa stratēģijai ilgtspējīgas Eiropas veidošanai līdz 2030. gadam”⁽¹²⁾, kurā tā ir paudusi politiskos uzskatus par pārdomu dokumentu “Ceļā uz ilgtspējīgu Eiropu 2030. gadā” un kurš vēl aizvien ir aktuāls, ņemot vērā tajā pausto aicinājumu Eiropas Komisijai “uzņemties vadošo lomu daudzlīmeņu, daudzu ieinteresēto personu un starpnozaru pārvaldības izveidē un nodrošināt visu IAM aspektu integrāciju visās ES politikas jomās”.

Briselē, 2021. gada 1. jūlijā

Eiropas Reģionu komitejas
priekšsēdētājs

Apostolos TZITZIKOSTAS

⁽¹²⁾ Ziņotājs: *Arnoldas Abramavičius* (LT/PPE), atzinums pieņemts 2019. gada 26. jūnijā, COR-2019-00239.